

УДК 343.13(477)«364»

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-4-6>

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Стратонов Василь Миколайович,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
професор кафедри національного,
міжнародного права та правоохоронної діяльності
Херсонського державного університету
Stratonov@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-7548-0630

У статті **поставлено за мету** дослідження нормативно правових актів, які було прийнято та введено в дію під час воєнного стану, а саме в період з 2022 по 2025 рік включно. Необхідність проведення аналізу даних нормативно правових документів пов'язувалась з визначенням їх значення та породження окремих ризиків та проблем під час правозастосовної діяльності.

Дослідження побудовано на комплексному аналізі нормативно-правових актів (КПК України, законодавчі ініціативи 2022–2025 рр.), рішень Конституційного Суду України, офіційних звітів міжнародних інституцій (Рада Європи, ООН, Human Rights Watch, Amnesty International), аналітичних матеріалів українських відомств і громадських організацій, а також на огляді наукової та галузевої літератури. Методи які використовувались комплексно в процесі дослідження дозволили отримати обґрунтовані результати. До вказаних методів увійшли: формально-юридичний аналіз, порівняльний метод, контент-аналіз офіційних звітів та експертна інтерпретація, а також метод аналізу й синтезу, прогностичний метод.

Результати та висновки такої діяльності. У статті здійснено комплексний аналіз проблем кримінального процесуального законодавства України станом на 2024–2025 рр. Розглянуто питання судового контролю за триманням під вартою в умовах воєнного стану, незалежності антикорупційних органів, цифровізації процесу і статусу електронних доказів, умов тримання під вартою та гармонізації національного законодавства з Римським статутим МКС. Запропоновано конкретні законодавчі та інституційні заходи для гармонізації процедур та посилення гарантій прав людини у кримінальному провадженні.

Ключові слова: кримінальний процес; кримінальне правопорушення; права людини; воєнний стан; антикорупційні органи; електронні докази; антикорупційна діяльність, МКС.

CURRENT PROBLEMS OF CRIMINAL PROCEDURAL LEGISLATION OF UKRAINE DURING THE PERIOD OF MARTIAL STATE

Stratonov Vasyl Mykolayovych,
Doctor of Juridical Sciences, Professor,
Honored Lawyer of Ukraine,
Professor at the Department of National,
International Law and Law Enforcement
Kherson State University
stratonov@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-7548-0630

The article **aims** to study the regulatory legal acts that were adopted and put into effect during martial law, namely in the period from 2022 to 2025 inclusive. The need to analyze these regulatory legal documents was associated with determining their significance and the generation of certain risks and problems during law enforcement activities.

The study is based on a comprehensive analysis of regulatory legal acts (CPC of Ukraine, legislative initiatives 2022–2025), decisions of the Constitutional Court of Ukraine, official reports of international institutions (Council of Europe, UN, Human Rights Watch, Amnesty International), analytical materials of Ukrainian departments and public organizations, as well as a review of scientific and industry literature. The methods used comprehensively in the research process allowed us to obtain substantiated results. The specified methods included: formal and legal analysis, comparative method, content analysis of official reports and expert interpretation, as well as the method of analysis and synthesis, and prognostic method.

Results and conclusions of such activities. The article provides a comprehensive analysis of the problems of the criminal procedural legislation of Ukraine as of 2024–2025. The issues of judicial control over detention under martial law, the independence of anti-corruption bodies, the digitalization of the process and the status of electronic evidence, the conditions of detention and the harmonization of national legislation with the Rome Statute of the ICC are considered. Specific legislative and institutional measures are proposed to harmonize procedures and strengthen human rights guarantees in criminal proceedings.

Keywords: criminal process; criminal offense; human rights; martial law; anti-corruption bodies; electronic evidence; anti-corruption activities, ICC. Court.

Вступ. Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації, що розпочалася у лютому 2022 року, кардинально змінила практику застосування кримінально-процесуального законодавства в Україні. Законодавчі акти та тимчасові норми, запроваджені у відповідь на виклики воєнного стану, сприяли оперативності слідства і судочинства – але також поставили нові питання щодо захисту процесуальних гарантій, дотримання прав підозрюваних і підсудних, забезпечення незалежності інституцій, що здійснюють досудове розслідування та процесуальне керівництво, проте породили і певні проблеми саме в правозастосовній практиці. Тому зупинимось на характеристиці даних проблем і запропонуємо власне бачення їх вирішення.

Мета статті актуалізувати увагу науковців та практиків на внесених змінах до нормативно правової бази щодо здійснення судочинства в період воєнного стану.

1. Нормативно-правова база та останні законодавчі зміни

Серед низки нормативно правових документів можемо виділити та коротенько охарактеризувати наступні:

- **Закон № 2111-IX (03.03.2022)** – додаткове регулювання діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану. Центральна зміна – формалізація «особливого режиму» досудового розслідування (стаття 615) і делегування частини повноважень (наприклад, у питаннях, пов'язаних з триманням під вартою) від слідчого судді до керівника прокуратури у визначених випадках. Внесені зміни до норм, що регулюють порядок прийняття рішень про початок досудового розслідування та фіксацію процесуальних дій у документальних/технічних носіях;

- **Закон № 2201-IX (14.04.2022)** – удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану, уточнено процедури відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження, встановлено механізми забезпечення доступу керівництва прокуратури до матеріалів розслідування. Цей нормативно правовий документ було створено з метою врегулювання правового механізму для відновлення матеріалів, які могли бути втрачені внаслідок бойових дій, та забезпечення продовження провадження за суттю, незважаючи на фізичні втрати матеріалів (додано до КПК України статтю 615-1), де врегульовувалась процедура відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження (перелік документів, підстави відновлення, роль слідчого судді, відшкодування втрачених арештованих речей державою при наявності втрат через воєнні дії). Таким чином було отримано підстави для відшкодування втрат речей/документів, що були під арештом, але знищені внаслідок воєнних дій, проте виникли ризики запровадження формальних механізмів відновлення доказів (клопотання

до слідчого судді, критерії доказової маси для відновлення). Адже відновлення доказів на основі копій та електронних витягів потребує високого стандарту перевірки для уникнення фабрикації доказів; гарантування права захисту на доступ до матеріалів – критично;

- **Закон № 2858-IX (12.01.2023)** – захист прав та інтересів дитини при затриманні/триманні під вартою батьків. Доповнення статей 191, 194, 213, 508, 583, 584 новими частинами затвердили зобов'язання службових осіб повідомляти органи опіки та піклування про випадки залишення дитини без батьківського піклування; фіксація часу повідомлення у протоколі;

- **Закон № 3341-IX (23.08.2023)** – особливості обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану. Закон деталізує порядок обчислення строків досудового розслідування в умовах воєнного стану: ряд категорій справ мають особливий режим обчислення строків, в деяких випадках строки «не обчислюються», у інших – встановлено конкретні ліміти (наприклад, 30 місяців) та можливість продовження у встановлених рамках. У статті 219 закріплено: строки досудового розслідування не обчислюються для низки тяжких статей (зокрема статті 437–439, частина перша статті 442 КК); при об'єднанні проваджень загальний строк може не обчислюватись. Частину восьму статті 615 викладено у формулюванні, що дозволяє не включати період дії воєнного стану до загальних строків для певних проваджень; встановлено строк 30 місяців для проваджень, відкритих після введення воєнного стану, з можливістю продовження. Тому виникають ризики оскільки зміна підходу до строків впливає на таймінг обґрунтування підозри і процесуальну стратегію сторін то для окремих категорій злочинів застосування норми «строк не обчислюється» може означати фактичну відсутність граничних строків досудового розслідування, що потребує підвищеної уваги до контролю за тривалістю розслідування та захистом особи. Відсутність чітких строків для деяких категорій може створити ризик необґрунтовано тривалого досудового розслідування; критично важливий судовий контроль та обґрунтування продовжень.

- **Закон № 3902-IX (20.08.2024)** – вдосконалення відповідальності за порушення порядку несення/проходження військової служби та пов'язані зміни до КПК України. Закон вдосконалює механізми відповідальності за порушення порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану та вносить відповідні правки до КПК, що визначають процесуальні процедури у зв'язку з цим (наприклад, уточнення підстав звільнення від кримінальної відповідальності за умови добровільного повернення до служби, роль письмової згоди командира тощо). Доповнення положень частин статей (зокрема статей 286–288) у частинах, що стосуються звільнення

від кримінальної відповідальності та процедур, які це супроводжують (отримання письмової згоди командира, зобов'язання суду поновити на службі). Зміни щодо статті 616 (скасування запобіжного заходу для проходження військової служби) – розширення підстав та умов звернення про скасування тримання під вартою з метою проходження служби.

• *Закон № 4033-IX (29.10.2024)* – регулювання угод про визнання винуватості у справах корупційного характеру. Закон уточнює правила укладення та затвердження угод про визнання винуватості в кримінальних провадженнях, зокрема у справах корупційного характеру, і впливає на процедури та межі допустимих санкцій (дозволяє суду призначати більш м'яке покарання у межах, встановлених окремими положеннями). Уточнена термінологія («визнання винуватості»), додано статтю 69-2 КК про призначення більш м'якого покарання при укладенні угоди у корупційних провадженнях; внесено зміни до статей КПК, що регулюють затвердження угоди про визнання винуватості (обґрунтування, повторні звернення, межі змін покарання). Уточнені межі штрафів як додаткового покарання при угодах (конкретні діапазони у НМДГ).

• *Закон № 4111-IX (04.12.2024)* – притягнення юридичних осіб до відповідальності за підкуп іноземних посадовців (вплив на КПК). Внесені процесуальні норми, які полегшують розслідування і притягнення до відповідальності юридичних осіб та пов'язаних осіб у міжнародних ситуаціях; уточнення підслідності, форми доказування та застосування додаткових заходів. Слідчі підрозділи отримали інструменти для ефективнішого розслідування економічних та транснаціональних корупційних злочинів, адже зростає потреба в міжнародній правовій допомозі та співпраці. Проте, на нашу думку можуть виникати ризики, адже можливий невинуватий тиск на бізнес. Тому необхідно розробити стандартизовані підходи при обробці доказів у справах щодо юридичних осіб; забезпечити прозорість і контроль за процедурою.

• *Закон № 4268-IX (26.02.2025)* – запобігання уникненню кримінальної відповідальності за правопорушення проти нацбезпеки, передбачає розширення або уточнення охоплення норм. Терміни «кримінальне правопорушення» є ширшими і формально охоплюють усі види кримінальної відповідальності, тоді як «злочин» у повсякденному розумінні часто сприймається як тяжкий або особливо відвідний злочин. Це може унеможливити ухилення від відповідальності через спроби кваліфікувати діяння як «не злочин», хоча за формою це кримінальне правопорушення. Уніфікація термінології в законодавчій базі дозволить використання єдиного терміну «кримінальне правопорушення» і може усунути розбіжності між Кримінальним та Кримінально-процесуальним кодексом, уникнути суперечностей у застосуванні законів у судовій практиці. Уникнення правових лазівок. Судова практика або адвокати могли намагатися застосовувати різні правові тлумачення на підставі термінологічної неоднозначності. Заміна калібрує правову мову, щоб ускладнити уникнення відповідальності саме через термінологію. Закон не змінює самі покарання чи підходи до розслідувань – він змінює лише формулювання, але в праві навіть такі «дрібниці» іноді мають велике значення в практичному застосуванні.

• *Закон № 4555-IX (22.07.2025)* – особливості розслідування зникнення осіб безвісти під час воєнного стану.

2. Характеристика нормативно правових актів

Тож узагальнюючи можемо констатувати, протягом 2022–2025 рр. до КПК України були внесені тимчасові норми, адаптовані до умов воєнного стану. Зокрема, відповідні зміни передбачали механізми спрощення процесу продовження тримання під вартою в умовах, коли повноцінний робочий режим судів неможливий. Частина таких норм була спрямована на забезпечення безперервності судового контролю, інша – зменшення адміністративних бар'єрів для слідчих органів. Однак Конституційний Суд України у рішенні від 18 липня 2024 р. визнав цю норму неконституційною, наголосивши на необхідності індивідуального судового рішення (Конституційний Суд України, 2024). Це актуалізує завдання законодавця щодо створення процедур дистанційного розгляду клопотань і забезпечення доступу до правосуддя навіть в умовах бойових дій. Судовий контроль за триманням під вартою в умовах воєнного стану. Тому проблема: Надзвичайні норми, які тимчасово дозволяли автоматичне продовження строків тримання під вартою у випадках, коли суд не мав технічної або фізичної можливості розглянути клопотання, призвели до ризику системного порушення права на свободу. Конституційний Суд України в рішенні 18–19 липня 2024 р. визнав частину шостої ст. 615 КПК неконституційною, підкресливши необхідність індивідуального, мотивованого судового рішення щодо продовження запобіжного заходу та дотримання процесуальних гарантій (Конституційний Суд України, 2024). Наслідки: Без чіткої процедурної заміни автоматичного механізму виникають ризики: 1) неправомірного тримання осіб під вартою, 2) зростання кількості скарг у ЄСПЛ та внутрішніх конституційних оскаржень, 3) ускладнення доступу до суду у прифронтових територіях. Тому ми вважаємо, що необхідно на законодавчому рівні закріпити механізми дистанційного судового розгляду (відеоконференції), запровадити мобільні судові бригади, а також врегулювати алгоритм пріоритизації розгляду клопотань про тримання під вартою, з урахуванням безпеки та доступності.

3. Незалежність та баланс повноважень інституцій (НАБУ, САП, прокуратура)

Проблема: У 2024–2025 роках відбувалися значні дискусії щодо законодавчих змін, які могли обмежити незалежність НАБУ та САП. У липні 2025 року парламент ухвалив суперечливі ініціативи, які тимчасово поставили під сумнів автономію цих органів; проте пізніші політичні кроки відновили частину незалежності (Financial Times; The Guardian; AP, 2025). Наслідки: Послаблення інституційної незалежності ризикує призвести до політизації кримінальних переслідувань, ослаблення антикорупційних розслідувань та втрати довіри міжнародних партнерів. Рекомендації: формалізувати механізми добору керівництва НАБУ і САП (публічні конкурси, міжнародні експерти), забезпечити бюджетну автономію та запровадити чіткі обмеження на втручання політичних органів у слідчі дії. Необхідно проведення ефективної судової процедури в аспекті принципу верховенства права (Стратонов, 2025)

4. Електронні докази, оперативні заходи та цифровізація кримінального процесу

Україна здійснює широкий спектр проектів із цифровізації судочинства та якості обробки електронних доказів. Однак правове регулювання залишається фрагментованим. Проекти Ради Європи та інші ініціативи працюють над створенням внутрішніх інструкцій з ланцюга зберігання електронних доказів (chain-of-custody) для розслідування воєнних злочинів, але потреба у уніфікованих стандартах та системі сертифікації експертів залишається актуальною (Council of Europe – CyberUA, 2024). Як наслідок, відсутність стандартів підриває довіру до е-доказів у суді, призводить до відхилення матеріалів у процесі та створює технічні бар'єри для ефективного переслідування кіберзлочинів і воєнних злочинів. Тому, доцільно прийняти національні процедурні стандарти для електронних доказів, впровадити сертифікацію технічних експертів, провести масштабні тренінги для суддів і слідчих, а також забезпечити технічне оновлення інфраструктури судів.

5. Умови тримання під вартою, переповнення СІЗО та дотримання прав людини

Моніторингові звіти, зокрема Комітету з питань запобігання катуванням Ради Європи (CPT) та Amnesty International, фіксують проблеми переповнення слідчих ізоляторів, неадекватні умови утримання, обмежений доступ до медичної допомоги та ризики нелюдського поводження (CPT, 2024; Amnesty International, 2025). Це призводить до поганих умов, які ускладнюють реалізацію прав осіб, створюють передумови для звернень до ЄСПЛ та міжнародних органів, а також підривають довіру суспільства до системи правосуддя. Тому необхідно інвестувати у пенітенціарну інфраструктуру, впровадити альтернативні запобіжні заходи (електронний нагляд, особисті зобов'язання), посилити механізми внутрішнього контролю і зовнішнього моніторингу.

6. Розслідування воєнних злочинів та співпраця з Міжнародним кримінальним судом

Після кроків щодо ратифікації Римського статуту та пов'язаних змін до національного законодавства виникає питання сумісності формулювань кримінальних складів і процесуальних механізмів із міжнародними стандартами. Human Rights Watch та інші організації звертають увагу на ризики неточних формулювань і потенційних лазівок, що можуть ускладнити передачу доказів та процесуальну взаємодію з МКС (HRW, 2024–2025). Тому, невідповідність національних процедур міжнародним стандартам може послабити ефективність розслідувань, поставити під сумнів докази та ускладнити комбінацію внутрішнього переслідування та співпраці з МКС. Рекомендації: здійснити технічну гармонізацію кримінального права з положеннями Римського статуту, розробити стандарти збереження доказів воєнних злочинів, укласти процедури взаємодії між національними органами та МКС (Басиста І., Стратонов В., Дрозд О., 2023).

7. Рекомендації щодо вдосконалення як законодавства так і правозастосовної діяльності

Нижче наведено конкретні законодавчі, інституційні та процедурні кроки, що допоможуть усу-

нути виявлені проблеми. Законодавчі зміни щодо тримання під вартою:

1. Внести до КПК окремий розділ, що регламентує процедури розгляду питань тримання під вартою під час воєнного стану. Встановити чіткий алгоритм дій: ініціація клопотання, обов'язкові строки реагування суду, можливість проведення дистанційного розгляду (відеоконференції), та процедури екстреного доступу до суду (мобільні судові бригади).

Регуляція електронних доказів:

2. Попри активний розвиток електронного суду, регламентація електронних доказів у КПК залишається фрагментарною (Стратонов, 2025). Відсутність чітких правил автентифікації, зберігання та перевірки електронних даних призводить до процесуальних ускладнень (Фоміна, Рачинський, 2023). Це вимагає розроблення спеціальних стандартів для ланцюга зберігання доказів та масштабної підготовки суддів і слідчих. Прийняти «Процедурні стандарти для електронних доказів», які містять: визначення е-доказів, вимоги до їх автентифікації, протокол chain-of-custody, вимоги до збереження метаданих, правила залучення експертів та формат їхніх висновків.

Захист незалежності антикорупційних органів: Закріпити в законах гарантії незалежності НАБУ та САП: прозорий конкурс (Стратонов, Рибалко, 2024) при призначенні керівництва, механізми аполітичного фінансування, обмеження втручання правоохоронної вертикалі та чіткі процесуальні межі взаємодії з прокуратурою.

Покращення умов тримання під вартою: потребує аналізу звітів правозахисних організацій та міжнародних інституцій які фіксують проблеми переповнення слідчих ізоляторів, неналежні умови утримання та обмежений доступ до медичної допомоги (Amnesty International, 2024). Це суперечить статтям 3 і 5 Європейської конвенції з прав людини та потребує реформування практики застосування запобіжних заходів. Розробити план модернізації СІЗО, включно з інвестиціями у медичне забезпечення, інфраструктуру, стандарти харчування та вентиляції. Запровадити регулярні зовнішні аудити умов утримання за участю громадських моніторингових груп.

Не менш важливим підготовка кадрів і навчальні програми, тому необхідно організувати системні навчальні програми для суддів, прокурорів, слідчих і експертів із питань: електронних доказів, стандартів розслідування воєнних злочинів, прав людини та методів співпраці з МКС.

Не менш важливим є міжнародна співпраця, тому у процесі імплементації норм Римського статуту у національне законодавство виникають труднощі з точністю формулювань і узгодженістю процесуальних норм. Експерти вказують на потребу гармонізації положень Кримінального кодексу та КПК з міжнародними стандартами (Human Rights Watch, 2025). А отже необхідно посилити співпрацю з Радою Європи, ООН, МКС та іншими партнерами для отримання технічної допомоги у створенні стандартів електронних доказів, підготовці кадрів та координації розслідувань воєнних злочинів. Чи існують бар'єри реалізації та ризики, звичайно, адже відомо не робить помилок лише той хто нічого не робить. Основні бар'єри: політичний опір реформам, обмежений

кадровий потенціал, фінансування інфраструктурних проектів, а також безпекові обставини – активні бойові дії, тимчасова втрата контролю над частиною територій. Подолання цих бар'єрів вимагає поєднання національної політичної волі та цільової міжнародної допомоги.

Висновки. Українська система кримінального процесу перебуває в умовах інтенсивної трансформації. Баланс між оперативністю розслідувань та процесуальними гарантіями прав людини є ключовим завданням. Удосконалення положень КПК, формалізація стандартів для електронних доказів, забезпечення незалежності антикорупційних органів та поліпшення умов утримання під вартою – пріоритетні напрямки реформ.

Кримінально-процесуальне законодавство України потребує подальшого вдосконалення з метою досягнення балансу між забезпеченням оперативності розслідувань та гарантіями прав людини. Найгострішими залишаються проблеми судового контролю під час воєнного стану, інституційної незалежності антикорупційних органів, цифровізації кримінального процесу та дотримання міжнародних стандартів при розслідуванні воєнних злочинів. Перспективним напрямом реформ є розроблення чітких процесуальних стандартів для електронних доказів, модернізація інфраструктури СІЗО та забезпечення практичної реалізації рішень Конституційного Суду

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституційний Суд України (2024, 18–19 липня). Рішення щодо ч. 6 ст. 615 КПК України. URL: <https://ccu.gov.ua/novyna/konstytuciynyy-sud-ukrayiny-vyznav-nekonstytuciynoyu-chastynu-shostu-statti-615-kpk-0> (дата звернення 01.10. 2025)
2. Human Rights Watch (2025). World Report 2025: Ukraine – International justice and ICC matters. URL: <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/ukraine> (дата звернення 01.10. 2025)
3. Human Rights Watch (2025, 24 липня). Ukraine: New Law Undercuts Independence of Anti-Corruption Bodies. URL: <https://www.hrw.org/news/2025/07/24/ukraine-new-law-undercuts-independence-of-anti-corruption-bodies> (дата звернення 01.10. 2025)
4. Amnesty International (2025). A Deafening Silence: Ukrainians held incommunicado, forcibly disappeared and tortured. URL: <https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2025/03/EUR-50.9046.2025-A-deafening-silence-2.pdf> (дата звернення 01.10. 2025)
5. Council of Europe (CyberUA project) (2024). Strengthening capacities on electronic evidence. URL: <https://rm.coe.int/3769-cyberua-summary-june2024/1680b0605a> (дата звернення 01.10. 2025)
6. CPT (Council of Europe) (2024, 23 квітня). Report on its visit to Ukraine – findings on prison conditions. URL: <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-cpt-publishes-report-on-its-visit-to-ukraine> (дата звернення 01.10. 2025)
7. Transparency International Ukraine (2024–2025). Anti-corruption steps and legislative risks. URL: <https://ti-ukraine.org/en/news/anti-corruption-steps-ukraine-must-take-in-2025/> (дата звернення 01.10. 2025)
8. Financial Times (2025, Jul). Ukraine restores independence of anti-corruption agencies. URL: <https://www.ft.com/content/0289c26c-ce11-48d3-9dd3-3bb9a857fa05>
9. The Guardian (2025, Jul 25). Anti-corruption agencies endorse bill restoring their independence. URL: <https://www.theguardian.com/world/2025/jul/25/ukraine-warbriefing-anti-corruption-agencies-endorse-bill-restoring-their-independence> (дата звернення 01.10. 2025)
10. Стратонов В. М. Ефективна судова процедура в аспекті принципу верховенства права. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 6. 2024. С. 38–41. URL: <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-6-6> http://apnl.dnu.in.ua/6_2024/8.pdf (дата звернення 01.10. 2025)
11. Тетяна Фоміна, Олексій Рачинський. Електронні докази у кримінальному процесі: проблемні питання теорії та практики. *Вісник ХНУВС*. 2023. № 3(102). С. 207–230 URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bd318fae-006d-4f81-a922-b97e2795874f/content> (дата звернення 01.10. 2025)
12. Стратонов В. Актуальні напрями використання електронних інформаційних систем в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Юридичні науки» Випуск 1*. 2025. Гельветика, 2025. С. 36–42 DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-1-6> (дата звернення 01.10. 2025)
13. U.S. Department of State (2025/2024). 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine. URL: <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine> (дата звернення 01.10. 2025)
14. Стратонов В. Електронне судочинство в Україні: аналіз вітчизняного законодавства. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки Том 35 (74) № 6*. 2024. С. 122–128 URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/6_2024/23.pdf (дата звернення 01.10. 2025)
15. Стратонов В. Використання цифрових технологій у виявленні та документуванні фактів експлуатації людини під час збройних конфліктів: доказова база в міжнародних судах. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки Том 36 (75) №1*. 2025. С.173–178 DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2025.1/28> URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/1_2025/30.pdf (дата звернення 01.10. 2025)
16. Vasyl Stratonov, Volodymyr Rybalko. Interpretation of the Evaluative Concept of “Integrity” as a Part of Judge Selection and Qualification Evaluation Practice. *Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia T.33 №4* (2024), С.73–85 URL: <https://journals.umcs.pl/sil/article/view/18211> (дата звернення 01.10. 2025)
17. OHCHR (2025, Jun 30). Report on the Human Rights Situation in Ukraine (1 Dec 2024 – 31 May 2025). URL: <https://ukraine.ohchr.org/en/Report-on-the-Human-Rights-Situation-in-Ukraine-1-December-2024-31-May-2025> (дата звернення 01.10. 2025)
18. Басиста І., Стратонов В., Дрозд О. Перспективи та невідворотність відповідальності за вчинення воєнних злочинів, геноциду, агресії та злочинів проти людяності (діяльність спільної слідчої групи з розслідування тяжких міжнародних злочинів в Україні (ЖТ); Співробітництво із міжнародним кримінальним судом; перспективи створення міжнародного трибуналу АД НОС тощо) (Продовження огляду)». *Military offences and war crimes: background, theory and practice: collective monograph*. Ed. by V.M. Stratonov. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. 876 p.

REFERENCE:

1. Constitutional Court of Ukraine (2024, July 18–19). Decision on Part 6 of Article 615 of the Criminal Procedure Code of Ukraine. URL: <https://ccu.gov.ua/novyna/konstytuciynyy-sud-ukrayiny-vyznav-nekonstytuciynoyu-chastynu-shostu-statti-615-kpk-0> [in Ukrainian]
2. Human Rights Watch (2025). World Report 2025: Ukraine – International justice and ICC matters. URL: <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/ukraine> [in Ukrainian]
3. Human Rights Watch (2025, 24 липня). Ukraine: New Law Undercuts Independence of Anti-Corruption Bodies. URL: <https://www.hrw.org/news/2025/07/24/ukraine-new-law-undercuts-independence-of-anti-corruption-bodies> [in Ukrainian]
4. Amnesty International (2025). A Deafening Silence: Ukrainians held incommunicado, forcibly disappeared and tortured. URL: <https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2025/03/EUR-50.9046.2025-A-deafening-silence-2.pdf> [in Ukrainian]
5. Council of Europe (CyberUA project) (2024). Strengthening capacities on electronic evidence. URL: <https://rm.coe.int/3769-cyberua-summary-june2024/1680b0605a> [in Ukrainian]

6. CPT (Council of Europe) (2024, 23 квітня). Report on its visit to Ukraine – findings on prison conditions. URL: <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-cpt-publishes-report-on-its-visit-to-ukraine> [in Ukrainian]
7. Transparency International Ukraine (2024–2025). Anti-corruption steps and legislative risks. URL: <https://ti-ukraine.org/en/news/anti-corruption-steps-ukraine-must-take-in-2025/> [in Ukrainian]
8. Financial Times (2025, Jul). Ukraine restores independence of anti-corruption agencies. URL: <https://www.ft.com/content/0289c26c-ce11-48d3-9dd3-3bb9a857fa05> [in Ukrainian]
9. The Guardian (2025, Jul 25). Anti-corruption agencies endorse bill restoring their independence. URL: <https://www.theguardian.com/world/2025/jul/25/ukraine-warbriefing-anti-corruption-agencies-endorse-bill-restoring-their-independence> [in Ukrainian]
10. Stratonov V. M. EFFECTIVE COURT PROCEDURE IN THE ASPECT OF THE PRINCIPLE OF THE RULE OF LAW. Current Problems of Domestic Jurisprudence No. 6. 2024. P. 38-41. URL: <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-6-6> [in Ukrainian]
11. Tetyana FOMINA, Olexiy RACHYNSKY. ELECTRONIC EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS: PROBLEM ISSUES OF THEORY AND PRACTICE Bulletin of the Ukrainian State Institute of Internal Affairs 2023. No. 3(102). P. 207-230 URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bd318fae-006d-4f81a922b97e/2795874f/content> [in Ukrainian]
12. Stratonov V. CURRENT DIRECTIONS OF USE OF ELECTRONIC INFORMATION SYSTEMS IN CONDITIONS OF MARTIAL LAW. Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: "Legal Sciences" Issue 1. 2025. Helvetica, 2025. pp. 36–42 DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-1-6> [in Ukrainian]
13. U.S. Department of State (2025/2024). 2024 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine. URL: <https://www.state.gov/reports/2024-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine> [in Ukrainian]
14. Stratonov V. ELECTRONIC JUSTICE IN UKRAINE: ANALYSIS OF DOMESTIC LEGISLATION. Academic Notes of the V.I. Vernadsky TNU. Series: Legal Sciences Volume 35 (74) No. 6. 2024. P. 122–128 URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/6_2024/23.pdf [in Ukrainian]
15. Stratonov V. USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN DETECTING AND DOCUMENTING FACTS OF HUMAN EXPLOITATION DURING ARMED CONFLICT: EVIDENCE BASE IN INTERNATIONAL COURTS Scientific Notes of the V.I. Vernadsky TNU. Series: Legal Sciences Volume 36 (75) No. 1. 2025. P.173-178 https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/1_2025/30.pdf [in Ukrainian]
16. VASYL STRATONOV VOLODYMYR RYBALKO Interpretation of the Evaluative Concept of "Integrity" as a Part of Judge Selection and Qualification Evaluation Practice. *Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia* T.33 №4 (2024), C.73-85 URL: <https://journals.umcs.pl/sil/article/view/18211> [in Poland]
17. OHCHR (2025, Jun 30). Report on the Human Rights Situation in Ukraine (1 Dec 2024 – 31 May 2025). URL: <https://ukraine.ohchr.org/en/Report-on-the-Human-Rights-Situation-in-Ukraine-1-December-2024-31-May-2025> [in Ukrainian]
18. Basista I., Stratonov V., Drozd O. Prospects and inevitability of responsibility for the commission of war crimes, genocide, aggression and crimes against humanity (activities of the Joint Investigative Team for the Investigation of Serious International Crimes in Ukraine (JIT); Cooperation with the International Criminal Court; prospects for the creation of an AD HOC international tribunal, etc.) (Continuation of the review)". Military offences and war crimes: background, theory and practice: collective monograph. Ed. by V.M. Stratonov. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. 876 p.

Стаття надійшла до редакції 03.10.2025

Рекомендована до друку 21.10.2025

Опублікована 28.11.2025